

FAKTAARK

7. Ydelser til indvandrere

Ydelseskommisionens model har fokus på en mere ensartet levestandard på et rimeligt niveau. For at sikre dette **anbefaler** Ydelseskommisionen, at grundsatsen fastsættes på grundlag af et kortsigtet minimumsbudget. Alle borgere i kontanthjælpssystemet vil med kommisionens model modtage grundsats, hvis de ikke opfylder kravene i det fælles optjeningsprincip, jf. Faktaark 1.

Størstedelen af indvandrerne i kontanthjælpssystemet vil i Ydelseskommisionens model blive indplaceret på grundsatsen. Det betyder, at indvandrere som i dag modtager selvforsørgelses- og hjemrejseydelse eller overgangsydelse (SHO-ydelse), gennemsnitligt vil få lidt mere i ydelse, mens indvandrere som i dag modtager kontanthjælp, vil få noget mindre i forhold til gældende regler, hvis de ikke lever op til optjeningskravene.

Ændringer i kontanthjælpsydelsen for indvandrere¹:

- Med Ydelseskommisionens model vil omkring 34.000 indvandrere få mere i kontanthjælpsydelse end i dag. Samtidig vil 25.000 indvandrere få mindre i kontanthjælpsydelse, sammenlignet med i dag.
- Indvandrere, som får mere i kontanthjælpsydelse, får i gennemsnit 1.200 kr. (før skat) mere, mens indvandrere, som får mindre i kontanthjælpsydelse, i gennemsnit får 2.400 kr. (før skat) mindre.
- Samlet set får indvandrere i gennemsnit 300 kr. (før skat) mindre med Ydelseskommisionens model. Det er et gennemsnit over gruppen af indvandrere, hvoraf mange af de nuværende SHO-modtagere vil gå frem i kontanthjælpsydelse, mens indvandrere på kontanthjælp vil gå ned i ydelse.
- På længere sigt vil der dog være færre og færre indvandrere, der modtager de høje kontanthjælpsydelse (efter gældende regler), hvilket vil hæve de gennemsnitlige ydelsesændringer for indvandrere.

Ydelseskommision lægger op til et langt mere enkelt og gennemskueligt kontanthjælpssystem, der tager særligt hånd om børnene med et fritidstillæg. Det bemærkes, at fritidstillægget ikke er en kontant ydelse til forældrene, men alene en mulighed for at få dækket udgifter forbundet med børnenes deltagelse i fritidsaktiviteter m.v. Men adgangen til fritidstillæg repræsenterer en økonomisk værdi, som

¹ Opgjort som alle, der er berørt af kontanthjælp i 2017. I denne boks er der vist tal for, hvor mange der hhv. får en øget/reduceret ydelse, hvis man kun kigger på kontanthjælpssatsen. I boksen neden for vises, hvor mange der hhv. får en øget/reduceret ydelse, hvis man kigger på den disponible indkomst, dvs. efter skat og inkl. fritidstillæg, boligstøtte mv.

kan indregnes i den disponible indkomst. Omlægningen af systemet samt indførelsen af fritidstillægget har også betydning for de skattefrie ydelser (fx boligstøtte), hvilket også påvirker den disponible indkomst.

Ændringer i disponibel indkomst for indvandrere:

Med indregning af fritidstillæg:

- Med Ydelseskommisionens model vil omkring 36.000 indvandrere få mere i disponibel indkomst end i dag. Samtidig vil 23.000 indvandrere få mindre i disponibel indkomst, sammenlignet med i dag.
- Indvandrere, som får mere i ydelse, får i gennemsnit 900 kr. mere, mens indvandrere, som får mindre i disponibel indkomst, i gennemsnit får 1.300 kr. mindre.
- Samlet set får indvandrere en uændret disponibel indkomst med Ydelseskommisionens model. Det er et gennemsnit over gruppen af indvandrere, hvoraf mange af de nuværende SHO-modtagere vil gå frem i ydelse, mens indvandrere på kontanthjælp vil gå ned i ydelse.
- På længere sigt vil der dog være færre og færre indvandrere på kontanthjælp (efter gældende regler), hvilket også vil påvirke de gennemsnitlige ydelsesændringer for indvandrere.

Uden indregning af fritidstillæg:

- Med Ydelseskommisionens model vil omkring 33.700 indvandrere få mere i disponibel indkomst end i dag. Samtidig vil 25.000 indvandrere få mindre i disponibel indkomst, sammenlignet med i dag.
- Indvandrere, som får mere i ydelse, får i gennemsnit 800 kr. mere, mens indvandrere, som får mindre i ydelse, i gennemsnit får 1.300 kr. mindre.
- Samlet set får indvandrere i gennemsnit 100 kr. mindre med Ydelseskommisionens model.

Optjeningskravet for ret til kontant- og uddannelseshjælp blev skærpet væsentligt per 1. januar 2019, men vil først på sigt omfatte alle personer i kontanthjælpssystemet. Det skyldes, at kravet om 2½ års fuldtidsbeskæftigelse for at overgå til kontanthjælp kun er gældende for borgere, som er kommet til landet senere end 2008.

I dag er der indvandrere, som modtager kontanthjælp, men ikke opfylder beskæftigelseskravet. På langt sigt vil indvandrere, der ikke opfylder beskæftigelseskravet efter gældende regler, ikke kunne modtage kontanthjælp, men i stedet modtage SHO-ydelse. Gruppen af indvandrere, som modtager mindre i ydelse med Ydelseskommisionens model, vil derfor løbende blive reduceret, mens gruppen som modtager mere, løbende vil blive større i takt med at gældende regler bliver indfaset.

37 timers arbejdsindsats

Ydelseskommision har ikke kendskab til den forventede indretning af pligten til at bidrage i 37 timer. Ved at indføre en arbejds- og aktivitetslogik, hvor ydelsen afhænger af aktiv deltagelse, vil manglende deltagelse uden en rimelig grund kunne resultere i en lavere udbetalt ydelse. Hvis en borger – med pligt til at bidrage 37 timer – modtager grundsats og har et fravær på 20 procent, kan det fx medføre en tilsvarende reduktion på 20 procent af grundsatsen.

Indførelsen af en pligt til at bidrage 37 timer efter den beskrevne model ville betyde, at indvandrere samlet set ville blive reduceret i ydelse. Andelen af indvandrere, der modtager mere i ydelse med Ydelseskommisionens model vil altså blive mindre, hvis man indfører 37 timers arbejdspligt som skitseret ovenfor. Det gælder både på kort og langt sigt.

Der henvises i øvrigt til perspektiveringen i Ydelseskommisionens rapport Kapitel 12, som illustrerer forskellige elementer i Ydelseskommisionens model som vil kunne justeres i henhold til ønskede politiske prioriteringer.